

శ్రీః
శ్రీమతే రామానుజాయ నమః
శ్రీమతే నిగమాంతమహాదేశికాయ నమః
శ్రీసీతాలక్ష్మణభరతశత్రుఘ్నహనుమత్సమేత శ్రీరామచంద్ర పరబ్రహ్మణే నమః

శ్రీమద్రామాయణే వాల్మీకీయే ఆదికావ్యే యుద్ధకాండే

॥ ద్వ్యశీతితమః సర్గః ॥

This document has been prepared by

Sunder Kidāmbi

with the blessings of

శ్రీ రంగరామానుజ మహాదేశికన్

His Holiness śrīmad āṇḍavan śrīraṅgam

శ్రీః

శ్రీమతే రామానుజాయ నమః

శ్రీమతే నిగమాంతమహాదేశికాయ నమః

శ్రీసీతాలక్ష్మణభరతశత్రుఘ్నహనుమత్సమేత శ్రీరామచంద్ర పరబ్రహ్మణే నమః

॥ ద్వ్యశీతితమః సర్గః ॥

హనుమన్నాయకత్వే వానరాణాం రక్షసాం చ యుద్ధం, హనుమతః
శ్రీరామపార్శ్వే నివర్తనమింద్రజితా నికుంభిలాముపేత్య
యజ్ఞస్యానుష్ఠానం చ

శ్రుత్వా తు భీమనిర్ద్వాదం శక్రాశనిసమస్వనం |
వీక్ష్యమాణా దిశః సర్వా దుద్రువుర్వానరా భృశం || 6.82.1 ||

తానువాచ తతః సర్వాన్ హనూమాన్ మారుతాత్మజః |
విషణ్ణవదనాన్ దీనాంస్తస్తాన్ విద్రవతః పృథక్ || 6.82.2 ||

కస్మాద్ విషణ్ణవదనా విద్రవధ్వం ప్లవంగమాః |
త్యక్తయుద్ధసముత్సాహాః శూరత్వం క్వ ను వో గతం || 6.82.3 ||

పృష్ఠతోఽనువ్రజధ్వం మామగ్రతో యాంతమాహవే |
శూరైరభిజనోపేతైరయుక్తం హి నివర్తితుం || 6.82.4 ||

ఏవముక్తాః సుసంక్రుద్ధా వాయుపుత్రేణ ధీమతా |
శైలశృంగాన్ ద్రుమాంశ్చైవ జగ్రహుర్హృష్టమానసాః || 6.82.5 ||

అభిపేతుశ్చ గర్జంతో రాక్షసాన్ వానరర్షభాః |
పరివార్య హనూమంతమన్వయుశ్చ మహాహవే || 6.82.6 ||

స తైర్వానరముఖ్యైస్తు హనూమాన్ సర్వతో వృతః |
హుతాశన ఇవార్చిష్మానదహచ్ఛత్రువాహినీం || 6.82.7 ||

స రాక్షసానాం కదనం చకార సుమహాకపిః |
వృతో వానరసైన్యేన కాలాంతకయమోపమః || 6.82.8 ||

స తు శోకేన చావిష్టః కోపేన మహతా కపిః |
హనూమాన్ రావణిరథే మహతీం పాతయచ్ఛిలాం || 6.82.9 ||

తామాపతంతీం దృష్ట్వా రథః సారథినా తదా |
విధేయాశ్వసమాయుక్తః విదూరమపవాహితః || 6.82.10 ||

తమింద్రజితమప్రాప్య రథస్థం సహసారథిం |
వివేశ ధరణీం భిత్త్వా సా శిలా వ్యర్థముద్యతా || 6.82.11 ||

పతితాయాం శిలాయాం తు వ్యథితా రక్షసాం చమూః |
నిపతంత్యా చ శిలయా రాక్షసా మథితా భృశం || 6.82.12 ||

తమభ్యధావన్మతశో నదంతః కాననౌకసః |
తే ద్రుమాంశ్చ మహాకాయా గిరిశృంగాణి చోద్యతాః || 6.82.13 ||

క్షిపంతీంద్రజితం సంఖ్యే వానరా భీమవిక్రమాః |
వృక్షశైలమహావర్షం విస్ఫుజంతః ప్లవంగమాః || 6.82.14 ||

శత్రూణాం కదనం చక్తుర్నేదుశ్చ వివిధైః స్వనైః |
వానరైస్తైర్మహాభీమైర్హోరరూపా నిశాచరాః || 6.82.15 ||

వీర్యాదభిహతా వృక్షైర్వ్యచేష్టంత రణక్షితౌ |
స సైన్యమభివీక్ష్యాథ వానరార్ధితమింద్రజిత్ || 6.82.16 ||

ప్రగృహీతాయుధః క్రుద్ధః పరానభిముఖో యయౌ |
స శరౌఘానవస్ఫుజన్ స్వసైన్యేనాభిసంవృతః || 6.82.17 ||

జఘాన కపిశార్దూలాన్ సుబహూన్ దృఢవిక్రమః |
శూలైరశనిభిః ఖడ్గైః పట్టిశైః శూలముద్గరైః || 6.82.18 ||

తే చాప్యనుచరాంస్తస్య వానరా జఘ్నురాహవే |
సుస్కంధవిటపైః శైలైః శిలాభిశ్చ మహాబలః || 6.82.19 ||

హనూమాన్ కదనం చక్రే రక్షసాం భీమకర్మణాం |
సన్నివార్య పరానీకమబ్రువీత్ తాన్ వనౌకసః || 6.82.20 ||

హనూమాన్ సన్నివర్తధ్వం న నః సాధ్యమిదం బలం |
త్యక్త్వా ప్రాణాన్ విచేష్టంతో రామప్రియచిక్రీర్షవః || 6.82.21 ||

యన్నిమిత్తం హి యుధ్యామో హతా సా జనకాత్మజా |
ఇమమర్థం హి విజ్ఞాప్య రామం సుగ్రీవమేవ చ || 6.82.22 ||

తౌ యత్ ప్రతివిధాస్యేతే తత్ కరిష్యామహే వయం |
ఇత్యుక్త్వా వానరశ్రేష్ఠో వారయన్ సర్వవానరాన్ || 6.82.23 ||

శనైః శనైరసంత్రస్తః సబలః సన్న్యవర్తత |
తతః ప్రేక్ష్య హనూమంతం వ్రజంతం యత్ర రాఘవః || 6.82.24 ||

స హోతుకామో దుష్టాత్మా గతశ్చైత్యం నికుంభిలాం |
నికుంభిలామధిష్ఠాయ పావకం జుహవేంద్రజిత్ || 6.82.25 ||

యజ్ఞభూమ్యాం తతో గత్వా పావకస్తేన రక్షసా |
హూయమానః ప్రజజ్వాల హోమశోణితభుక్ తదా || 6.82.26 ||

సార్చిపినద్ధో దదృశే హోమశోణితతర్పితః |
సంధ్యాగత ఇవాదిత్యః సుతీవ్రోఽగ్నిః సముత్థితః || 6.82.27 ||

అథేంద్రజిద్ రాక్షసభూతయే తు
జుహవ హవ్యం విధినా విధానవిత్ |
దృష్ట్వా వ్యతిష్ఠంత చ రాక్షసాస్తే
మహాసమూహేషు నయానయజ్ఞాః || 6.82.28 ||

॥ ఇత్యార్దే శ్రీమద్రామాయణే వాల్మీకీయే ఆదికావ్యే యుద్ధకాండే ద్వ్యశీతితమః సర్గః ॥